

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут цивільного захисту
Кафедра мовної підготовки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Академічна іноземна мова»
обов'язкова загальна

за освітньо-науковою програмою «Екстремальна та кризова психологія»
підготовки за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти
у галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини
за спеціальністю С4 Психологія
мова навчання українська, англійська

Рекомендовано кафедрою мовної
підготовки на 2025-2026 навчальний
рік.
Протокол від «__» _____ 2025 року
№ _____

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Академічна іноземна мова»

Черкаси – 2025 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Дисципліна «Академічна іноземна мова» спрямована на формування та розвиток академічної мовної компетентності здобувачів ступеня доктора філософії, необхідної для ефективної наукової комунікації в міжнародному академічному середовищі. Вивчення освітнього компонента забезпечує здатність створювати й аналізувати академічні тексти різних жанрів англійською мовою (анотації, резюме, мотиваційні листи, наукові доповіді, листування тощо), презентувати результати власних досліджень, дотримуючись принципів академічної доброчесності та жанрово-стилістичних норм.

Особлива увага приділяється розвитку навичок академічного письма й говоріння, опануванню лексики наукового стилю, формуванню навичок ефективного використання цифрових ресурсів для підготовки та оформлення результатів досліджень. Опанування дисципліни є необхідною умовою для участі в міжнародних конференціях, публікаційної діяльності, міжкультурної взаємодії та включення у глобальні наукові дискурси.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Юлія Ненько, професор кафедри мовної підготовки, доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація	Черкаси, вул. Онопрієнка, 8
E-mail	Yuliia.nenko@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	комунікація; комунікація у кризових ситуаціях; іншомовна підготовка офіцерів ДСНС України; професійна комунікація
Професійні здібності	дидактична майстерність, методична гнучкість, комунікативні здібності, професійна емпатія, творче мислення, самодисципліна
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Ненько, Ю. (2025). Системні та педагогічні бар'єри у викладанні англійської мови як іноземної: компаративний аналіз. <i>Професійна педагогіка</i>, 1(30), 132-141. https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.132-141 2. Ненько, Ю. (2025). Інтеграція мобільних технологій у викладання: педагогічні, технічні та етичні аспекти. <i>Наукові записки. Серія: Педагогічні науки</i>, (219), 58-63. https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-219-58-63 3. Nenko, Y. (2025). Foreign language education of security sector professionals as a factor of successful international cooperation. <i>Theoretical and Didactic Philology</i>, (39), 106-117. https://doi.org/10.31470/2309-1517-2025-39-106-117 4. Ненько, Ю., Іващенко, О. (2024). Шляхи формування мотивації вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти ДСНС України. <i>Освіта. Інноватика. Практика</i>, 12(5), 31–36, 2024. https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i5-005 5. Спіркіна, О., Ненько, Ю. (2022). Teaching to read technical texts in the specialty in English through a personality-oriented approach as a necessary element of mastering a foreign language in technical higher education institutions. <i>«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка»</i>,

	Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал, 2(7), 68-77. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2(7) 6. Nenko, Y., Yaryhina, V., Vorona, V. (2021). Examining officer readiness for foreign language intercourse in international operations. <i>Revista Praxis Educational</i>, v.17, n.46, p. 1-23, JUL./SET. 2021. https://doi.org/10.22481/praxisedu.v17i46.8816
--	--

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу.

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру у другий вівторок кожного місяця з 13.30 до 16.00 в кабінеті № 320. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час і формат погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування та розвиток комунікативної компетентності у сфері академічного спілкування іноземною мовою, зокрема здатності ефективно сприймати, аналізувати, створювати та презентувати академічні тексти усною й письмовою формами, а також використовувати іноземну мову як інструмент для навчання, наукової діяльності та міжкультурної комунікації в умовах академічного середовища.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна, вечірня)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни: обов'язкова загальна		
Навчальний рік		I-II
Семестр(и)		II-III
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС		6
- загальна кількість годин		180
- кількість модулів		2
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):		
- лекції		-
- практичні заняття		30
- семінарські заняття		-
- лабораторні заняття		-
- курсовий проект (робота)		-
- інші види занять		-
- самостійна робота		150
- індивідуальні завдання (науково-дослідне)		-
Форма підсумкового контролю		
(курсова робота (курсний проект); диференційований залік; іспит)		іспит, диф.залік

Передумови для вивчення дисципліни

Для успішного опанування дисципліни «Академічна іноземна мова» здобувач вищої освіти повинен володіти:

- іноземною мовою (англійською) на рівні не нижче B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR);
- навичками загального письма та читання фахової літератури іноземною мовою;
- умінням працювати з інформаційними ресурсами та цифровими інструментами.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-наукової програми «Екстремальна та кризова психологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати	РН6
Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів	РН7
Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності	РН8
Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій	РН9
Дисциплінарні результати навчання	аббревіатура
Володіти академічною лексикою, граматичними структурами та стилістичними особливостями наукового письма іноземною мовою	ДРН1
Створювати письмові академічні тексти іноземною мовою (анотація, тези, CV, мотиваційний лист), дотримуючись структурних та жанрових вимог	ДРН2
Використовувати стратегії парафразування, цитування, реферування з дотриманням принципів академічної доброчесності	ДРН3
Презентувати результати власного наукового дослідження іноземною мовою в усній і письмовій формах із урахуванням цільової аудиторії	ДРН4

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність працювати в міжнародному контексті	ЗК2
Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності	СК3

Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті	СК4
Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним	СК5
Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства	СК7
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>
Здатність ефективно спілкуватися академічною іноземною мовою в письмовій і усній формах у контексті наукової діяльності	K1
Здатність створювати академічні тексти різних жанрів (анотація, тези, резюме, мотиваційний лист, рецензія, доповідь) відповідно до комунікативної мети, жанрово-стилістичних норм і вимог цільової аудиторії	K2
Здатність презентувати результати власного дослідження іноземною мовою, використовуючи академічну лексику, цифрові ресурси та презентаційні інструменти	K3
Здатність критично використовувати цифрові сервіси (мовні редактори, AI-асистенти) для вдосконалення письмової продукції та підтримки наукової комунікації	K4

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. БАЗОВІ АКАДЕМІЧНІ НАВИЧКИ

Тема 1. Персональна та професійна ідентичність.

Опис біографії, CV, усна самопрезентація.

Тема 2. Академічне говоріння: співбесіда і професійне середовище.

Діалоги, кейс-інтерв'ю.

Тема 3. Академічне письмо: жанри та особливості.

Аналіз зразків текстів.

Тема 4. Ділове та академічне листування.

Написання запитів, листів.

Тема 5. Анотації та реферування.

Реферат, ключові слова.

Тема 6. Академічні презентації.

Презентації, робота з графіками.

МОДУЛЬ 2. НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ, ПУБЛІКАЦІЇ ТА ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ

Тема 7. Наукова інформація і візуалізація.

Робота з графіками, схемами.

Тема 8. Оформлення посилань і бібліографії.

Практика оформлення (APA/MLA).

Тема 9. Наукова доброчесність.

Аналіз прикладів плагіату, тестування.

Тема 10. Штучний інтелект в академічному письмі.

Інструктаж, робота з AI-помічниками.

Тема 11. Працевлаштування: резюме, мотиваційний лист.

Написання, редагування.

**Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять
(заочна) форма**

Назви модулів та тем	Кількість годин за формами навчання						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	Поточний контроль
II- й семестр							
Модуль 1. Базові академічні навички							
Тема 1. Персональна та професійна ідентичність	21			4		17	
Тема 2. Академічне говоріння: співбесіда і професійне середовище	21			4		17	
Тема 3. Академічне письмо: жанри та особливості	18			2		16	
Тема 4. Ділове та академічне листування	20			4		16	
Тема 5. Анотації та реферування	18			2		16	
Тема 6. Академічні презентації	20			4		16	
Підсумкова контрольна робота	2					2	
Екзамен							
Разом за модулем 1	120			20		100	
III- й семестр							
Модуль 2. Наукова комунікація, публікації та цифрові інструменти							
Тема 7. Наукова інформація і візуалізація	12			2		10	
Тема 8. Оформлення посилань і бібліографії	12			2		10	
Тема 9. Наукова доброчесність	10			2		8	
Тема 10. Штучний	10			-		10	

інтелект академічному письмі	в						
Тема 11. Працевлаштуван ня: резюме, мотиваційний лист	12			2		10	
Підсумкова контрольна робота	2			-		2	
Залік	2			2			
Разом за модулем 2	60			10		50	
Разом	180			30		150	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1	Персональна та професійна ідентичність	2
2	Персональна та професійна ідентичність	2
3	Академічне говоріння: співбесіда і професійне середовище	2
4	Академічне говоріння: співбесіда і професійне середовище	2
5	Академічне письмо: жанри та особливості	2
6	Ділове та академічне листування	2
7	Ділове та академічне листування	2
8	Анотації та реферування	2
9	Академічні презентації	2
10	Академічні презентації	2
	Всього за модуль 1	20
Модуль 2		
11	Наукова інформація і візуалізація	2
12	Оформлення посилань і бібліографії	2
13	Наукова доброчесність	2
14	Працевлаштування: резюме, мотиваційний лист	2
15	Залік	2
	Всього за модуль 2	10
	Разом	30

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (не передбачено навчальним планом)

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: практичні заняття, консультації, самостійна робота (аналіз автентичних академічних джерел, переклад, підготовка та редагування академічних текстів (анотація, тези, листи тощо), виконання мовних завдань, підготовка усної або письмової доповіді, оформлення бібліографії відповідно до міжнародних стандартів, аналіз і реферування наукової статті, контрольні заходи (іспит, диференційований залік).

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є фронтальне та індивідуальне опитування, монологічне й діалогічне мовлення, контрольна робота (письмово або комп'ютерне тестування), виконання письмових завдань (реферати, анотації, рецензії, листи тощо), оцінювання участі в обговореннях, дебатах, симуляційних вправах.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання тестових і письмових завдань, перекладу професійно орієнтованих текстів, участі в дискусіях, рольових іграх та практичних ситуаціях, підготовки усних повідомлень і презентацій, виконання самостійних завдань, створення академічних письмових робіт (есе, анотації, рецензії тощо).

Підсумковий контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, іспиту (II семестр) та диференційованого заліку (III семестр) із урахуванням результатів поточного оцінювання, що відображає сформованість академічних мовних компетентностей.

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:

- *іспит*

Розподіл балів														
Модуль 1														
T1		T2		T3		T4		T5		T6		КР	Іспит	Сума балів за дисципліну
ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	-	-	-
6	6	6	6	3	3	6	6	3	3	6	6	20	20	100

- *диференційований залік*

Розподіл балів												
Модуль 2												
T7		T8		T9		T10		T11		КР		Сума балів за дисципліну
ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР			
6	8	6	8	6	8	-	14	6	8	30		100

Поточний контроль
Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті

Сума балів	Рівень виконання та опис
3 (високий рівень)	здобувач активно працює на занятті; виконує всі завдання без суттєвих помилок; відповіді змістовні, логічні, демонструють розуміння матеріалу; мовлення достатньо правильне (допускаються лише незначні помилки, що не впливають на зміст).
2 (достатній рівень)	здобувач бере участь у роботі, виконує більшість завдань; допускає окремі змістові чи мовні помилки, але в цілому досягає комунікативної мети; активність епізодична, потребує стимулювання з боку викладача.
1 (низький рівень)	здобувач виконує завдання частково або з великою кількістю помилок; відповіді неповні або нечіткі, інколи не за темою; рівень участі мінімальний.
0 (відсутність результату)	здобувач не працює на занятті; не виконує завдання або відповіді відсутні; рівень участі в навчальній діяльності відсутній.

Критерії оцінювання результатів самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота є обов'язковою складовою освітнього процесу та оцінюється за підсумками вивчення кожної теми. Здобувачі виконують усі завдання, передбачені програмою (аналіз джерел, підготовка презентацій, письмові роботи, опрацювання матеріалів тощо), і до завершення теми подають їх викладачеві. Оцінювання здійснюється комплексно: здобувач отримує загальний бал за виконання всіх завдань у межах теми. Максимальна кількість балів може відрізнятися залежно від обсягу та складності завдань конкретної теми.

Модульний контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання контрольних робіт

Сума балів		Рівень виконання та опис
Модуль 1	Модуль 2	
16-20	23-30	Завдання виконано повністю й якісно. Відповідь відповідає темі, має чітку структуру, дотримано жанрових та мовних норм академічного стилю. Мінімальні або відсутні помилки.
12-15	1-23	Завдання виконано повністю, але містить незначні помилки в структурі, лексиці або граматиці, які не впливають на розуміння. Академічний стиль здебільшого збережено.
8-11	12-15	Часткові порушення вимог до жанру або структури. Є помилки, які ускладнюють сприйняття, стиль подекуди не відповідає академічному. Вимоги виконано не повністю.
4-7	6-11	Неповне виконання завдання або суттєві помилки у змісті, структурі чи мові. Порушено вимоги до жанру або стилю. Робота потребує доопрацювання.
0-3	0-5	Завдання не виконано або виконано з грубими порушеннями. Текст не відповідає темі або жанру, низький рівень володіння мовним матеріалом, відсутній академічний стиль.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені

Сума балів	Опис
18-20	Завдання повністю виконане. Демонструє високий рівень володіння мовою.

	Відповіді змістовні, логічно побудовані. Відсутні або майже відсутні мовні помилки. Мова точна, стилістично відповідна. Усна частина – впевнене, грамотне мовлення.
14-17	Завдання виконано в повному обсязі. Є незначні мовні або стилістичні помилки, які не впливають на розуміння. Відповіді по суті, структура збережена. Усна частина – переважно вільне мовлення з окремими неточностями.
10-13	Завдання виконано із певними недоліками: часткові мовні помилки, пропуски неключової інформації або стилістичні відхилення. Усна частина – зрозуміла, але з паузами, спрощенням мовних конструкцій.
7-9	Завдання частково виконане або виконане з помітними помилками. Порушення структури, значна кількість лексико-граматичних неточностей. Усне мовлення повільне, з труднощами у формулюванні думок.
4-6	Завдання виконане лише частково або поверхнево. Високий рівень помилок. Мова недостатньо академічна або малозрозуміла. Усна частина – утруднене мовлення, обмежений словниковий запас.
1-3	Завдання виконане лише фрагментарно або зовсім не за умовами. Дуже низький рівень володіння мовою. Велика кількість помилок, що унеможливають розуміння. Усне мовлення майже відсутнє або незрозуміле.
0	Завдання не виконано або виконано нерелевантно. Відсутність будь-якої спроби виконання.

**Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку
за результатами поточного контролю**

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену

1. Академічне письмо як форма професійної комунікації: особливості, мета, жанрове розмаїття.
2. Структура та мовні характеристики академічної анотації.
3. Принципи створення англomовного резюме (CV) у професійно-академічному контексті.
4. Мовні стратегії й структура мотиваційного листа.
5. Види академічного листування: цілі, структура, мовні маркери.
6. Основні мовні конструкції, прийняті в англomовному листуванні (запит, уточнення, подяка тощо).
7. Самопрезентація в академічному середовищі: логіка побудови, ключові фрази.
8. Вербальні та невербальні компоненти академічного інтерв'ю.
9. Роль академічного говоріння в професійній підготовці здобувачів освіти.
10. Види академічних текстів: порівняльна характеристика за метою й структурою.
11. Ознаки академічного стилю письма: точність, об'єктивність, формальність.
12. Лексичні кліше, характерні для академічного письма (за функціональними блоками).
13. Способи вираження логічного зв'язку в академічному тексті (linking words, reference devices).
14. Стратегії узагальнення та перефразування в академічному письмі.
15. Анотація vs. реферат: функціональні та структурні відмінності.
16. Алгоритм створення якісного реферату англійською мовою.
17. Академічна презентація: структура, мовні фрейми, адресність.
18. Як ефективно описувати графіки, таблиці та схеми під час презентації.
19. Мовні формули для вступу, переходів, висновків у презентації.
20. Візуальна підтримка академічної презентації: принципи дизайну слайдів.
21. Комунікативні стратегії під час запитань-відповідей після презентації.
22. Типові мовні помилки в академічному письмі та способи їх уникнення.
23. Як підготувати академічний текст: від ідеї до фінального редагування.

24. Цілісність і логічність академічного тексту: поняття coherence і cohesion.
25. Академічне письмо як засіб розвитку професійної та міжкультурної комунікації.

Політика викладання навчальної дисципліни

Здобувачі зобов'язані своєчасно виконувати всі завдання, дотримуючись встановлених термінів, які повідомляються здобувачам перед початком відповідної теми. Затримка здачі завдань більше ніж на 3 календарні дні без поважної причини вважається несвоєчасним виконанням. Несвоєчасне виконання або подача завдань після встановленого терміну може призвести до зниження оцінки на 10%. Медичні довідки, підтвердження участі в офіційних заходах університету або інші обґрунтовані випадки, погоджені з викладачем, можуть бути підставою для продовження термінів без зниження оцінки. Заборгованість зі здачі виконаних завдань повинна бути усунена не пізніше ніж за два тижні до завершення семестру (дата встановлюється викладачем).

Забороняється будь-яке плагіатство, списування або інші форми академічної недоброчесності під час виконання самостійної, індивідуальної чи контрольної роботи. Порушення політики доброчесності тягне за собою відповідальність відповідно до чинного законодавства України та нормативних документів університету.

Рекомендації щодо поведінки на заняттях: Активна участь у дискусіях, презентаціях і практичних завданнях вітається і заохочується. Рекомендується завчасно готуватися до занять та використовувати навчальні матеріали ефективно.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Ненько Ю. П., Іващенко О.А., Крічкер О.Ю. Academic English for PhD students of non-language majors: навчальний посібник. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2023. 88 с.

2. Ненько Ю. П. Англійсько-український довідник типових фраз професійної комунікації для працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Черкаси: Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2024. 40 с.

3. Освітньо-наукова програма «Екстремальна та кризова психологія» підготовки за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти у галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини за спеціальністю С4 Психологія. Черкаси, 2025

Інформаційні ресурси

1. BBC Learning English bbc.co.uk/worldservice/learningenglish
2. <http://www.englisch-hilfen.de/en/inhaltgrammar.htm>
3. <http://www.englishgrammar.org>
4. <http://www.perfect-english-grammar.com/index.html>
5. <http://learnenglish.britishcouncil/en/> (офіційний сайт British Council)
6. <http://www.eflnet.com> (Intermediate and Advanced level)
7. <http://www.myenglishpages.com>
8. <http://eu.wiley.com/WileyCDA/>
9. <http://journals.sagepub.com/>
10. <https://osjournal.org/index.html>
11. <http://science.thomsonreuters.com/cgi-bin/linksj/opensearch.cgi>
12. <https://www.elsevier.com/solutions/scopus>
13. <http://www.ijls.net/>
14. <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-english-for-academic-purposes/>

15. <https://www.publishingcampus.elsevier.com/>
16. <http://www.sciencedirect.com/>
17. 1. Purdue OWL (Online Writing Lab) – <https://owl.purdue.edu>
18. Writefull (AI-сервіс для редагування академічного письма) – <https://writefull.com>
19. AI tools (вибірково): Grammarly, Quillbot, Elicit

Розробник:

Юлія НЕНЬКО